

Beslut: 2006-06-19

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 7 april 2006

Saken

Återkrav av studiemedel på grund av
för hög inkomst under första
kalenderhalvåret 2004

Nämndens beslut

Nämnden finner att det föreligger synnerliga skäl för att efterge återkravet i den del som motsvaras av en inkomst på 110 400 kronor.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte den 16 februari 2004 hos CSN om studiemedel i form av studiebidrag för deltidstudier motsvarande 50 procent av heltidsstudier på fristående kurser vid A-stad universitet under perioden den 29 januari 2004 – den 7 juni 2004. I sin ansökan uppgav NN att NN:s inkomst under första kalenderhalvåret 2004 beräknades uppgå till 110 400 kronor.

CSN beviljade den 16 april 2004 NN studiemedel för den sökta perioden. CSN angav i beslutet felaktigt att NN:s inkomst under första kalenderhalvåret 2004 beräknades uppgå till 10 400 kronor vilket fick till följd att NN beviljades studiemedel utan reducering på grund av för hög inkomst. Fribeloppet fastställdes till 73 687 kronor.

Den 15 oktober 2004 ansökte NN om studiemedel i form av studiebidrag för deltidstudier motsvarande 50 procent av heltidsstudier vid B-stad Högskola under perioderna den 1 september 2004 – den 18 januari 2005 och den 19 januari 2005 – den 7 juni 2005. NN uppgav inte någon inkomst för andra kalenderhalvåret 2004 och första kalenderhalvåret 2005.

CSN beviljade den 11 januari 2005 NN studiemedel i enlighet med NN:s ansökan. CSN utgick i beslutet från att NN:s inkomst understeg fribeloppen för respektive period. Fribeloppet för andra kalenderhalvåret 2004 fastställdes till 78 592 kronor.

CSN beslutade den 7 april 2006 om återkrav av det studiemedel som betalats ut till NN under de båda kalenderhalvåren 2004 eftersom överskottet i inkomstslaget tjänst var högre än fribeloppet för respektive kalenderhalvår. Enligt Skatteverket uppgick NN:s överskott i inkomstslaget tjänst till 224 699 kronor för inkomståret 2004.

CSN meddelade den 18 april 2006 NN att återkravsbeslutet för andra kalenderhalvåret 2004 upphävdes eftersom NN anmält högre inkomst på sin ansökan än CSN hade uppmärksammat. Eftersom NN i sin ansökan hade uppgett att NN tjänat 110 400 kronor ansåg CSN att NN endast överstigit fribeloppet under första kalenderhalvåret 2004, men inte under det andra kalenderhalvåret.

NN överklagade CSN:s beslut den 2 maj 2005 och anförde bl.a. följande. NN kontaktade CSN den 18 april 2006 och talade med en handläggare som kontrollerade vad NN uppgett för inkomst på sin ansökan för 2004. Enligt handläggaren stod det 110 400 kronor per kalenderhalvår och inte 10 400 kronor som CSN angett i sitt beslut. NN anser att CSN får ta konsekvenserna av att handläggarna skrivit in fel inkomst för första kalenderhalvåret 2004.

CSN överlämnade ärendet den 31 maj 2006 och anförde bl.a. följande i ett yttrande. CSN har grundat de första återkravsbesluten för 2004 på fel inkomst. Misstaget är rättat först efter NN:s påpekande per telefon den 18 april 2006. Återkrav för andra kalenderhalvåret 2004 är inte längre aktuellt och återkrävt belopp för första kalenderhalvåret 2004 är detsamma som tidigare. CSN har enligt en framarbetad rutin åtgärdat den felaktiga inkomsten i studiemedelsbesluten och ändrat återkravet därefter. Redan vid den första inkomstfördelningen återkrävs hela det utbetalade studiebidraget under det första kalenderhalvåret 2004. Efter den nya inkomstfördelningen är inkomsten för det första kalenderhalvåret 2004 högre jämfört med tidigare. Det tidigare återkrävda beloppet för detta kalenderhalvår är därför oförändrat. Däremot förändras återkravet för andra kalenderhalvåret 2004. CSN har i ett brev den 18 april 2006 meddelat NN att återkrav för andra kalenderhalvåret 2004 inte längre är aktuellt. Det åligger den studerande att kontrollera uppgifterna i studiemedelsbesluten innan studieförsäkran lämnas in. NN har först två år efteråt uppmärksammat att inkomstuppgiften i studiemedelsbeslutet var felaktig. Vad som framkommit i ärendet utgör inte synnerliga skäl för att ändra återkravsbeslutet för första kalenderhalvåret 2004. CSN anser att överklagandet bör avslås.

NN har den 12 juni 2006 kommit in med synpunkter på CSN:s yttrande och anført att NN anser att det är fel att NN ska betala tillbaka studiebidraget eftersom det är CSN som inte läst av NN:s inkomstuppgift på ett korrekt sätt.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 19 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att som den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår räknas vad som hänför sig till det halvåret av den studerandes överskott i inkomstslagen tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen för kalenderåret.

I 5 kap. 1 § samma lag föreskrivs att om en studerande har fått studiemedel felaktigt eller med för högt belopp på grund av att summan av hans eller hennes överskott i

inkomstslagen tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen överstigit den inkomst som lagts till grund för beräkningen av studiemedel, skall det som betalats ut för mycket krävas tillbaka. Belopp som understiger en viss av regeringen fastställd gräns, ska dock inte krävas tillbaka. Om det finns synnerliga skäl, får ett krav på återbetalning helt eller delvis efterges.

Nämndens bedömning

CSN har meddelat att återkrav för andra kalenderhalvåret 2004 inte längre är aktuellt och nämnden har därför endast att pröva återkravsbeslutet för första kalenderhalvåret 2004.

Studiemedel ska reduceras om den studerandes inkomst enligt 3 kap. 19 § studiestödslagen överstiger hans eller hennes s.k. fribelopp. Denna regel medger, enligt bestämmelserna, inga undantag. Något hänsynstagande till omständigheter i det enskilda fallet såsom god tro eller dylikt kan därför inte ske.

Enligt reglerna i studiestödslagen ska den studerandes inkomst beräknas per kalenderhalvår.

Nämnden finner att NN hade en inkomst under första kalenderhalvåret 2004 som översteg fribeloppet för perioden. Studiemedel har därmed betalats ut med för högt belopp. Grund för återkrav finns därför. För att återkrav skall kunna efterges fordras att det finns synnerliga skäl, det vill säga ytterst speciella omständigheter. NN hade i sin ansökan för första kalenderhalvåret uppgett en inkomst på 110 400 kronor vilket hos CSN infördes som 10 400 kronor. Detta fick till följd att NN beviljades studiemedel utan reducering. CSN har haft tillgång till en inkomstuppgift som, om den förts in korrekt, skulle ha medfört att NN hade beviljats studiemedel med reducerat belopp. Nämnden finner att det föreligger synnerliga skäl för att efterge återkravet i den del som motsvaras av en inkomst på 110 400 kronor.

Mats Törnered

Anita Enocksson

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark, Fredrik Pettersson och Christian Sjöstrand.

Föredragande: Anita Enocksson

Kopia till CSN

